

Constituția României

cu legislație conexă și jurisprudență
actualizate la data de **20 iulie 2023**

Ediția a 5-a, îngrijită și adnotată de
Tudorel TOADER și Marieta SAFTA

Editura
Hamangiu
2023

CUPRINS

TITLUL I. PRINCIPII GENERALE	1
Articolul 1. Statul român	1
Articolul 2. Suveranitatea	34
Articolul 3. Teritoriul	36
Articolul 4. Unitatea poporului și egalitatea între cetățeni	37
Articolul 5. Cetățenia	40
Articolul 6. Dreptul la identitate	41
Articolul 7. Românii din străinătate	42
Articolul 8. Pluralismul și partidele politice	42
Articolul 9. Sindicatul, patronatele și asociațiile profesionale	45
Articolul 10. Relații internaționale	48
Articolul 11. Dreptul internațional și dreptul intern	48
Articolul 12. Simboluri naționale	49
Articolul 13. Limba oficială	50
Articolul 14. Capitala	50
TITLUL II. DREPTURILE, LIBERTĂȚILE ȘI ÎNDATORIRILE FUNDAMENTALE	51
Capitolul I. Dispoziții comune	51
Articolul 15. Universalitatea	51
Articolul 16. Egalitatea în drepturi	61
Articolul 17. Cetățenii români în străinătate	89
Articolul 18. Cetățenii străini și apatrizii	89
Articolul 19. Extrădarea și expulzarea	95
Articolul 20. Tratatelor internaționale privind drepturile omului	103
Articolul 21. Accesul liber la justiție	106
Capitolul II. Drepturile și libertățile fundamentale	153
Articolul 22. Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică	153
Articolul 23. Libertatea individuală	164
Articolul 24. Dreptul la apărare	195
Articolul 25. Libera circulație	210
Articolul 26. Viața intimă, familială și privată	213
Articolul 27. Inviolabilitatea domiciliului	246
Articolul 28. Secretul corespondenței	248
Articolul 29. Libertatea conștiinței	252
Articolul 30. Libertatea de exprimare	262
Articolul 31. Dreptul la informație	283

Articolul 32. Dreptul la învățătură _____	286
Articolul 33. Accesul la cultură _____	293
Articolul 34. Dreptul la ocrotirea sănătății _____	293
Articolul 35. Dreptul la mediu sănătos _____	300
Articolul 36. Dreptul de vot _____	303
Articolul 37. Dreptul de a fi ales _____	307
Articolul 38. Dreptul de a fi ales în Parlamentul European _____	310
Articolul 39. Libertatea întrunirilor _____	310
Articolul 40. Dreptul de asociere _____	315
Articolul 41. Munca și protecția socială a muncii _____	323
Articolul 42. Interzicerea muncii forțate _____	334
Articolul 43. Dreptul la grevă _____	338
Articolul 44. Dreptul de proprietate privată _____	339
Articolul 45. Libertatea economică _____	364
Articolul 46. Dreptul la moștenire _____	369
Articolul 47. Nivelul de trai _____	371
Articolul 48. Familia _____	381
Articolul 49. Protecția copiilor și a tinerilor _____	385
Articolul 50. Protecția persoanelor cu handicap _____	393
Articolul 51. Dreptul de petiționare _____	396
Articolul 52. Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică _____	397
Articolul 53. Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți _____	404
Capitolul III. Îndatoririle fundamentale _____	413
Articolul 54. Fidelitatea față de țară _____	413
Articolul 55. Apărarea țării _____	413
Articolul 56. Contribuții financiare _____	413
Articolul 57. Exercițarea drepturilor și a libertăților _____	418
Capitolul IV. Avocatul Poporului _____	420
Articolul 58. Numirea și rolul _____	420
Articolul 59. Exercițarea atribuțiilor _____	422
Articolul 60. Raportul în fața Parlamentului _____	423
TITLUL III. AUTORITĂȚILE PUBLICE _____	425
Capitolul I. Parlamentul _____	425
<i>Secțiunea 1. Organizare și funcționare _____</i>	<i>425</i>
Articolul 61. Rolul și structura _____	425
Articolul 62. Alegerea Camerelor _____	433
Articolul 63. Durata mandatului _____	434

Articolul 64. Organizarea internă _____	435
Articolul 65. Ședințele Camerelor _____	446
Articolul 66. Sesiuni _____	446
Articolul 67. Actele juridice și cvorumul legal _____	447
Articolul 68. Caracterul public al ședințelor _____	449
<i>Secțiunea a 2-a. Statutul deputaților și al senatorilor _____</i>	<i>450</i>
Articolul 69. Mandatul reprezentativ _____	450
Articolul 70. Mandatul deputaților și al senatorilor _____	451
Articolul 71. Incompatibilități _____	451
Articolul 72. Imunitatea parlamentară _____	452
<i>Secțiunea a 3-a. Legiferarea _____</i>	<i>460</i>
Articolul 73. Categoriile de legi _____	460
Articolul 74. Inițiativa legislativă _____	466
Articolul 75. Sesizarea Camerelor _____	469
Articolul 76. Adoptarea legilor și a hotărârilor _____	474
Articolul 77. Promulgarea legii _____	481
Articolul 78. Intrarea în vigoare a legii _____	485
Articolul 79. Consiliul Legislativ _____	485
Capitolul II. Președintele României _____	487
Articolul 80. Rolul Președintelui _____	487
Articolul 81. Alegerea Președintelui _____	489
Articolul 82. Validarea mandatului și depunerea jurământului _____	490
Articolul 83. Durata mandatului _____	490
Articolul 84. Incompatibilități și imunități _____	490
Articolul 85. Numirea Guvernului _____	493
Articolul 86. Consultarea Guvernului _____	496
Articolul 87. Participarea la ședințele Guvernului _____	496
Articolul 88. Mesaje _____	496
Articolul 89. Dizolvarea Parlamentului _____	496
Articolul 90. Referendumul _____	498
Articolul 91. Atribuții în domeniul politicii externe _____	499
Articolul 92. Atribuții în domeniul apărării _____	500
Articolul 93. Măsuri excepționale _____	501
Articolul 94. Alte atribuții _____	502
Articolul 95. Suspendarea din funcție _____	506
Articolul 96. Punerea sub acuzare _____	507
Articolul 97. Vacanța funcției _____	507
Articolul 98. Interimatul funcției _____	508
Articolul 99. Răspunderea președintelui interimar _____	508

Articolul 100. Actele Președintelui _____	508
Articolul 101. Indemnizația și celelalte drepturi _____	511
Capitolul III. Guvernul _____	511
Articolul 102. Rolul și structura _____	511
Articolul 103. Investiția _____	512
Articolul 104. Jurământul de credință _____	515
Articolul 105. Incompatibilități _____	515
Articolul 106. Încetarea funcției de membru al Guvernului _____	515
Articolul 107. Primul-ministru _____	516
Articolul 108. Actele Guvernului _____	518
Articolul 109. Răspunderea membrilor Guvernului _____	521
Articolul 110. Încetarea mandatului _____	524
Capitolul IV. Raporturile Parlamentului cu Guvernul _____	524
Articolul 111. Informarea Parlamentului _____	524
Articolul 112. Întrebări, interpelări și moțiuni simple _____	525
Articolul 113. Moțiunea de cenzură _____	526
Articolul 114. Angajarea răspunderii Guvernului _____	528
Articolul 115. Delegarea legislativă _____	531
Capitolul V. Administrația publică _____	540
<i>Secțiunea 1. Administrația publică centrală de specialitate _____</i>	<i>540</i>
Articolul 116. Structura _____	540
Articolul 117. Înființarea _____	542
Articolul 118. Forțele armate _____	542
Articolul 119. Consiliul Suprem de Apărare a Țării _____	543
<i>Secțiunea a 2-a. Administrația publică locală _____</i>	<i>544</i>
Articolul 120. Principii de bază _____	544
Articolul 121. Autorități comunale și orașenești _____	547
Articolul 122. Consiliul județean _____	549
Articolul 123. Prefectul _____	550
Capitolul VI. Autoritatea judecătorească _____	551
<i>Secțiunea 1. Instanțele judecătorești _____</i>	<i>551</i>
Articolul 124. Înființarea justiției _____	551
Articolul 125. Statutul judecătorilor _____	565
Articolul 126. Instanțele judecătorești _____	571
Articolul 127. Caracterul public al dezbaterilor _____	585
Articolul 128. Folosirea limbii materne și a interpretului în justiție _____	587
Articolul 129. Folosirea căilor de atac _____	590
Articolul 130. Poliția instanțelor _____	596

<i>Secțiunea a 2-a. Ministerul Public</i>	596
Articolul 131. Rolul Ministerului Public	596
Articolul 132. Statutul procurorilor	603
<i>Secțiunea a 3-a. Consiliul Superior al Magistraturii</i>	607
Articolul 133. Rolul și structura	607
Articolul 134. Atribuții	611
TITLUL IV. ECONOMIA ȘI FINANȚELE PUBLICE	615
Articolul 135. Economia	615
Articolul 136. Proprietatea	621
Articolul 137. Sistemul financiar	624
Articolul 138. Bugetul public național	624
Articolul 139. Impozite, taxe și alte contribuții	627
Articolul 140. Curtea de Conturi	631
Articolul 141. Consiliul Economic și Social	633
TITLUL V. CURTEA CONSTITUȚIONALĂ	635
Articolul 142. Structura	635
Articolul 143. Condiții pentru numire	636
Articolul 144. Incompatibilități	637
Articolul 145. Independența și inamovibilitatea	637
Articolul 146. Atribuții	638
Articolul 147. Deciziile Curții Constituționale	657
TITLUL VI. INTEGRAREA EUROATLANTICĂ	672
Articolul 148. Integrarea în Uniunea Europeană	672
Articolul 149. Aderarea la Tratatul Atlanticului de Nord	687
TITLUL VII. REVIZUIREA CONSTITUȚIEI	688
Articolul 150. Inițiativa revizuirii	688
Articolul 151. Procedura de revizuire	688
Articolul 152. Limitele revizuirii	690
TITLUL VIII. DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII	693
Articolul 153. Intrarea în vigoare	693
Articolul 154. Conflictul temporal de legi	693
Articolul 155. Dispoziții tranzitorii	693
Articolul 156. Republicarea Constituției	694